

KLİMİK

TÜRK KLİNİK MİKROBİYOLOJİ VE
İNFEKSİYON HASTALIKLARI DERNEĞİ

23. TÜRK KLİNİK MİKROBİYOLOJİ VE
İNFEKSİYON HASTALIKLARI KONGRESİ

13-16
MART
2023

GLORIA GOLF
RESORT BELEK
ANTALYA

Hiçbir şey beni ifade etmez bugün

KÜRESEL İKLİM KRİZİ VE TEK SAĞLIK YAKLAŞIMI

E.DİDEM EVCİ KİRAZ

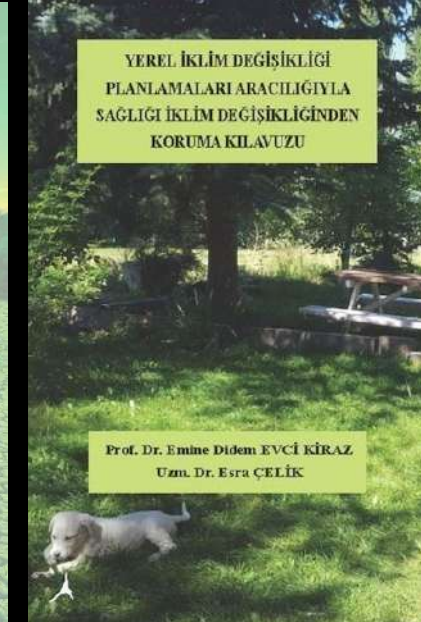
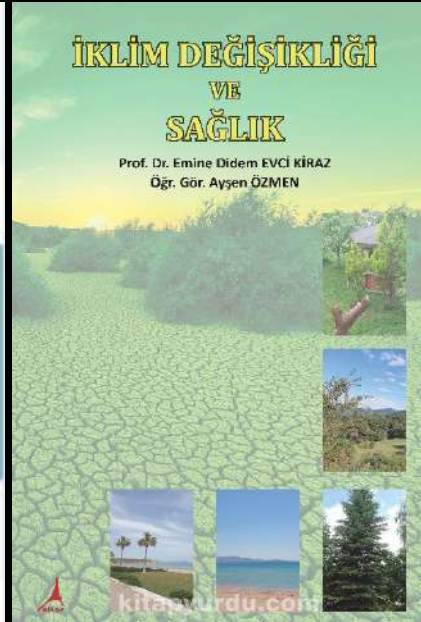

05326110871
devci@yahoo.com

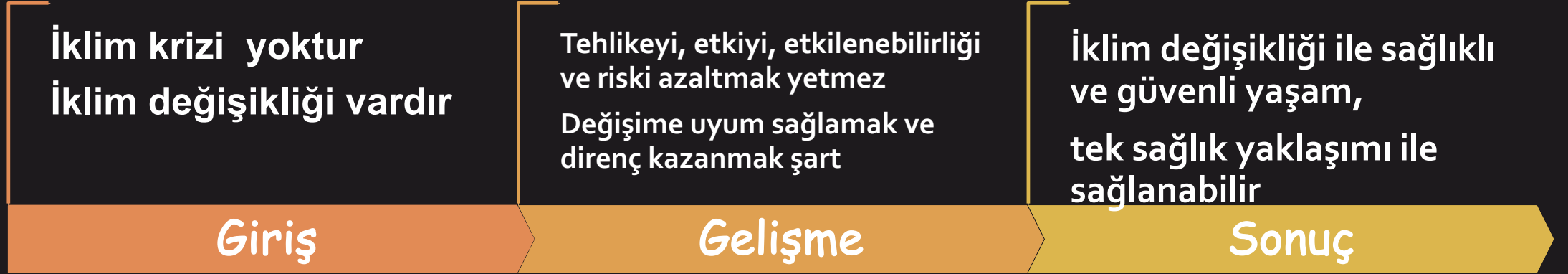
Health Sector Expert
of Climate Adaptation
UNDP-Turkey

1. Education:	Degree(s) or Diploma(s) obtained:
Institution [Date from - Date to] Hacettepe University, Institute of Health Sciences [09/1999 – 06/2003]	PhD in Public Health
Gazi University, Institute of Health Sciences [09/1995 – 06/1997]	Master Degree in Public Health
Ege University, Faculty of Medicine [09/1983 – 06/1989]	Medical Doctor

WHO National Healthy Cities Network Coordinator (2000-2004)
Aydın Healthy City Coordinator (2004-2014)
Adviser of Turkish Healthy Cities Association (2016-continues)
WHO European Healthy Cities Network Scientific Committee Member (2021-continues)

Neden bunları konuşuyoruz?

Neden bunları konuşuyoruz?

İklim krizi yoktur
İklim değişikliği vardır

Giriş

Joseph Fourier, the ‘greenhouse effect’, and the quest for a universal theory of terrestrial temperatures

James R. Fleming

The central role that the theory of the greenhouse, taken out of context,

Jean Baptiste Joseph Fourier (1768–1830) was known by his contemporaries as a friend of Napoleon, administrator, Egyptologist, mathematician and scientist whose fortunes rose and fell with the political tides. He was a mathematics teacher, secret policeman, a political prisoner (twice), governor of Egypt, prefect of

İklim değişikliğinin elle tutulur, hissedilir, yaşamları değiştirir ve en önemlisi geri dönüşü olmayan sonuçlar yaratır hale gelmesiyle birlikte, iklimi anlama telaşı başlamıştır

Halbuki, 900 yıllardan itibaren alışılmadık düzeyde ısınmanın geleceğe yansımaları tartışılmaya başlanmıştır.

Jean-Baptiste Fourier, Dünya'yı normalden daha sıcak tutabilecek atmosferik etkiyi, günümüzde kullanılan sera etkisi benzetmesini, ilk kullanan kişi olarak kabul edilmektedir (1827)

**GEÇ
KALMIŞIZ**

- ❖ Dünya şu an 1,01°C daha sıcak
- ❖ Sıcak hava dalgalarının ve kuraklıkların birleşik/arttıran/artan etkileri daha sık görülüyor
- ❖ Güney bölgeleri için daha büyük ölçüde olumsuz etkiler öngörülmekte

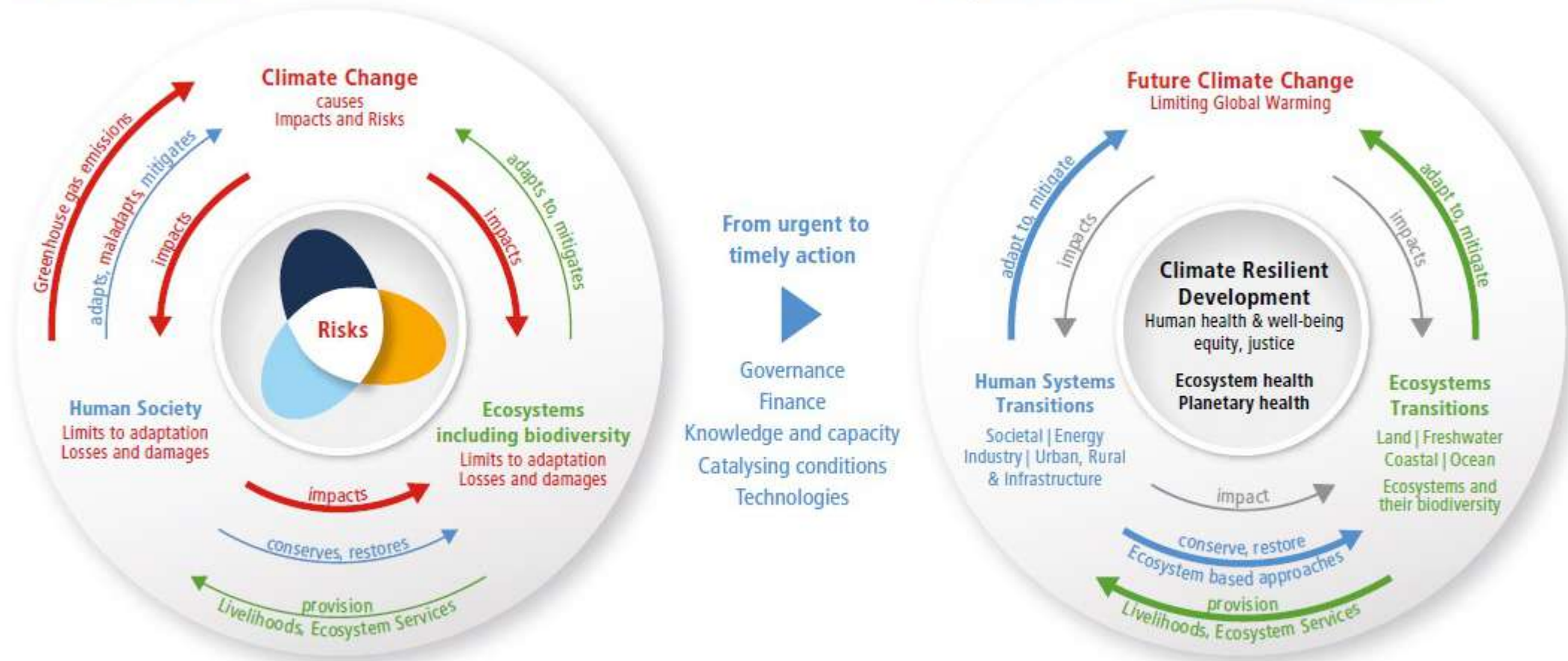

9

From climate risk to climate resilient development: climate, ecosystems (including biodiversity) and human society as coupled systems

(a) Main interactions and trends

(b) Options to reduce climate risks and establish resilience

The risk propeller shows that risk emerges from the overlap of:

Risk Bileşenleri Tanımlar

Risk, sonucun kesin olmadığı, değerli bir şeyin tehlikede olduğu sonuçların potansiyelidir. Risk, etkilenebilirlik, maruziyet ve tehlikenin birleşimidir.

Tehlike: Can kaybına, yaralanmaya, ya da başka sağlık sorunlarına yol açabilecek, mallara zarar verebilecek veya malların kaybına yol açabilecek, yapılara, geçim kaynaklarına, servis teminine, ekosisteme ve doğal kaynaklara zarar verebilecek doğal ya da insan kaynaklı fiziksel olay ve, fiziksel etkinin potansiyel oluşumudur.

Maruziyet: İklim değişikliğinden olumsuz etkilenen insanların, geçim kaynaklarının, türlerin veya ekosistemlerin, çevresel işlevlerin, hizmetlerin ve kaynakların, altyapının veya ekonomik, sosyal ve kültürel varlıkların varlığıdır.

Risk Bileşenleri Tanımlar

Etkilenebilirlik Maruziyet (*M*), Duyarlılık (*D*) ve Uyum Kapasitesinin (*UK*) bir fonksiyonu
 $E = f(M, D, UK)$

Duyarlılık: Bir sistemin veya türün, iklim değişikliği veya değişikliğinden olumsuz veya olumlu olarak etkilenme derecesidir. Etki doğrudan (Ör, sıcaklık değişikliğine yanıt olarak mahsul veriminde değişiklik) veya dolaylı (Ör, deniz seviyesinin yükselmesi nedeniyle kıyı seli sıklığındaki artışın neden olduğu hasarlar) olabilir. Duyarlılık için (veya bir faktörü olduğu etkilenebilirlik için) maruziyet bir ön şarttır, ancak her maruz kalan sistem veya tür değişiklikten etkilenmeyebilir.

Uyum Kapasitesi: Sistemlerin, kurumların, insanların ve diğer organizmaların potansiyel hasara uyum sağlama, fırsatlardan yararlanma veya sonuçlara yanıt verme yeteneğidir.

Paris

Sera gazı emisyonlarının azaltılması ve iklim değişikliğinin etkilerine uyum sağlamaya yönelik ilk evrensel anlaşma-2016

Azaltım hedefi: Sera gazı emisyonlarını azaltarak sıcaklıktaki artışı endüstri öncesi düzeylerin 2°C altında, 1,5°C 'ye kadar sınırlandırılması

Uyum hedefi: Sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunmak ve küresel sıcaklık hedefi bağlamında yeterli bir uyum yanıtı sağlamak amacıyla uyum sağlama kapasitesini artırma, dirençliliği artırma ve iklim değişikliğine karşı kırılganlığı azaltma

İkiz Eylem

Değişimlere Hızlı Yanıt Verenler ve Değişimlere Uyum Sağlayanlar HAYATTA KALACAK

En son IPCC raporunda vurgulanan
iklim değişikliğinin büyük etkilerine acilen **UYUM SAĞLAMA İHTİYACI**

NELERE UYUM SAĞLAMALIYIM?

İklim değişikliğinin suya ve gıda üretimine etkileri

Sağlığa ve esenliğe etkileri

Kentler, yerleşimler ve altyapılara etkileri

İklim değişikliğine atfedilme güvenirliliği

İnsan Sistemleri

İnsan Sistemleri	İklim değişikliğinin suya ve gıda üretimine etkileri				Sağlığa ve esenliğe etkileri				Kentler, yerleşimler ve altyapılara etkileri			
	Su kıtlığı	Tarımsal üretim	Hayvancılık ve üretim	Balıkçılık ve üretim	Enfeksiyon hastalıkları	Isı, yetersiz beslenme vd.	Akıl sağlığı	Yer değiştirme	Zarara neden olan taşkınlar	Kıyıda sel/fırtına kaynaklı zararlar	Altyapı zararları	Temel ekonomik sektörlerdeki zararlar
Küresel	+	-	○	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Afrika	-	-	-	-	-	-	○	-	-	-	-	-
Asya	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Avustralasya	+	-	+	-	-	-	-	değerlendirilmedi	-	-	-	-
Merkezi ve Güney Asya	+	-	+	-	-	-	değerlendirilmedi	-	-	-	-	-
Avrupa	+	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
Kuzey Amerika	+	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
Küçük Adalar	-	-	-	-	-	-	○	-	-	-	-	-
Kutup	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+
Kıyı kentleri	○	○	○	-	○	-	değerlendirilmedi	-	○	-	-	-
Akdeniz bölgesi	-	-	-	-	-	-	değerlendirilmedi	-	+	-	○	-
Dağlık bölgeler	+	+	-	○	-	-	○	-	-	na	-	-

- Yüksek/çok yüksek
- Orta
- Düşük
- Sınırlı/yetersiz kanıt
- na Uygulanamaz

İnsan sistemlerine etkileri

- Artan olumsuz etkiler
- ± Artan olumlu ve olumsuz etkiler

12/11/2021

‘Dr. Merritt söz konusu kadın hastasında astım, kalp yetmezliği ve susuzluk gibi semptomların görüldüğünü ve artan sıcaklıkların bu hastalıkların tesirini daha da artırdığını kaydetti. Dr. Merritt bu sebeplerden ötürü hastasına "iklim değişikliği" teşhisi koyduğunu söyledi.’

Böylece, sağlık sektöründe iklim değişikliğinin sağlık etkileri görünür ve kanıtla desteklenmiş hale gelmiştir

«Her yüzyılın kendi halk sağlığı sorunları vardır, iklim değişikliği yüzyılımızın mücadelesidir»

Dr. Margaret Chan, DSÖ Genel Direktörü

1970'lerden 2004'e kadar yılda tahmini 140.000 fazla ölüm

38 000: sıcaktan etkilenen yaşlılar

2030 ile 2050 arasında yılda 250.000 ek ölüm

48 000: ishal

60 000: sıtma

2030'a kadar sağlığa doğrudan hasar maliyeti

95 000: çocukluk çağı beslenme

2-4 milyar ABD Doları / yıl

bozukluğu

Avrupa'da iklim değişikliği uyum çalışmalarına gereken hız verilmezse, 2080 yılında sellerden etkilenen kişi sayısı

775 bin – 5,5 milyon kişi

Sağlık Açısından Tehlikeler

- *Aşırı hava olayları
- *Su kaynaklarında değişim
- *Deniz seviyesinin yükselmesi
- *Sıcak/Soğuk hava dalgaları
- *Hava kalitesinde değişim
- *Ultraviyole radyasyon artışı

Sağlığa Etkileri

- *Sıcak ve Soğukla İlişkili Hastalıklar
- *Ultraviyole Radyasyonun Yan Etkileri
- *Hava Kalitesinde Değişimin Yol Açtığı Sağlık Sorunları
 - *Gıda ve Su ile İlişkili Hastalıklar
 - *Değişen Bulaşıcı Hastalık Etkenleri
 - *Vektörlerle İlişkili Hastalıklar
 - *Ruhsal Sorunlar
- *Yeni Ortaya Çıkan ve Yeni Hastalıklar

KIRMIZI KOD

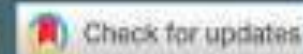
Review

The 2021 report of the Lancet Countdown on health and climate change: code red for a healthy future

Mozma Borumali, Alan M. Ginsby, Cissoko Di Napoli, Paul Drummond, Wuk Hughes, Louis Jorzet, Mary Kennard, Peter Lempert, Bobbie Solano Rodriguez, Nagi Amin, Sonya Ayeb-Karlson, Estine Edeosa, Wengui Gu, Diarnid Campbell-Lendrum, Stuart Capstick, Jonathan Chambers, Lingyi Che, Lisha Chung, Corie Daley, Mihir Dasgupta, Sheena Dasgupta, Michael Deane, Paula Dominguez-Salas, Robert Dubrow, Kristin Ebi, Matthew Ekins, Paul Ekins, Luis E. Escobar, Lucien Georgeson, Debra Grace, Hilary Graham, Samuel H. Gunther, Stella Hartinger, Kihun He, Clare Howson, Jeremy Hess, Shih-Chieh Hsu, Steve Jordan, Marco P. Jimenez, Ian Kohler, Gregor Kleinwächter, Patrick L. Kinney, Tord Kjellström, Dominic Kolker, Jason E.W. Lee, Bruno Lenic, Fang Li, Zhao Liu, Melissa Litt, Rachel Lowe, Jaime Martinez-Urtaza, Mark Maslin, Lucy McAuliffe, Celia McMichael, Zifu Mi, James Milner, Kifor Mwa, Nohad Mohajer, Maziar Masad-Lahib, Karyn Morrison, Simon Munnich, Kris A. Murray, Tara Neville, Maria Nilsson, Nils Otnadovich, Moqim Odhiambo Sewa, Ted O'Riordan, Matthias Otto, Ferdinand Owe, Olivia Pearson, David Persson, Mahyar Palsholzi, Elizabeth Anderson, Joana Rocklöv, Rose N. Saha, Jan C. Semadeni, Joel Sherman, Lihua Shi, Marco Springmann, Melissa Tabatabaie, Jonathan Taylor, Joaquin Torres, Jay Shamsie-Gallagher, Bryan W. Fisher Wagner, Paul Wilkinson, Marlene Wotzig, Manuel Yglesias, Shihui Zhang, Peng Gong, Hugh Montgomery, Anthony Costello, Ian Hamilton

Published: October 20, 2021 • DOI: [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(21\)01787-6](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(21)01787-6)

FOSİL YAKITLARIN İNSAFINDA SAĞLIK

Countdown

The 2022 report of the Lancet Countdown on health and climate change: health at the mercy of fossil fuels

Marina Romanello, Claudia Di Napoli, Paul Drummond, Carole Green, Harry Kennard, Pete Lampard, Daniel Scamman, Nigel Arnell, Sonja Ayeß-Karlsson, Lea Berrang Ford, Kristine Belesova, Kathryn Bowen, Wenjia Cai, Max Callaghan, Diarmid Campbell-Lendrum, Jonathan Chambers, Kim R van Doalen, Carole Dalin, Niheer Dasandi, Shouro Dasgupta, Michael Davies, Paula Dominguez-Salas, Robert Dubrow, Kristie L Ebi, Matthew Eckelman, Paul Ekins, Luis E Escobar, Lucien Georgeson, Hilary Graham, Samuel H Gunther, Ian Hamilton, Yun Hang, Risto Hänninen, Stella Hartinger, Kehan He, Jeremy J Hess, Shih-Che Hsu, Slava Jankin, Louis Jamart, Ollie Jay, Ilan Kelman, Gregor Kiesewetter, Patrick Kinney, Tord Kjellstrom, Dominic Kniveton, Jason K W Lee, Bruno Lemke, Yang Liu, Zhao Liu, Melissa Lott, Martin Lotto Batista, Rachel Lowe, Frances MacGuire, Maquins Odhiambo Sewe, Jaime Martinez-Urtaza, Mark Maslin, Lucy McAllister, Alice McGushin, Celia McMichael, Zhifu Mi, James Milner, Kelton Minor, Jan C Minx, Nahid Mohajeri, Maziar Moradi-Lakeh, Karyn Morrissey, Simon Munzert, Kris A Murray, Tara Neville, Maria Nilsson, Nick Obradovich, Megan B O'Hare, Tadj Oreszczyn, Matthias Otto, Fereidoon Owfi, Olivia Pearman, Mahnaz Rabbaniha, Elizabeth J Z Robinson, Joacim Rocklöv, Renee N Salas, Jan C Semenza, Jodi D Sherman, Liuhua Shi, Joy Shumake-Guillemot, Grant Silbert, Mikhail Sofiev, Marco Springmann, Jennifer Stowell, Meisam Tabatabaei, Jonathon Taylor, Joaquin Triñanes, Fabian Wagner, Paul Wilkinson, Matthew Winning, Marisol Yglesias-González, Shihui Zhang, Peng Gong, Hugh Montgomery*, Anthony Castello**

Raporlara göre;

-hızla artan sıcaklıklar nedeniyle, savunmasız nüfusların (65 yaşından büyük yetişkinler ve bir yaşından küçük çocuklar) 2021'de, 1986-2005 aralığından 3.7 milyar daha fazla sıcak hava dalgasına maruz kaldı

-Sıcağa bağlı ölümler 2000-2004 ile 2017-2021 arasında %68 arttı

Bu, COVID-19 pandemisi ile bir araya gelmesiyle önemli ölçüde şiddetlenen bir ölüm oranı

İklim değişikliği aniden gelişen, bir buhran halinde gözükmemekle birlikte, ani gelişen olaylara da ev sahipliği yapmakta (sıcak hava dalgaları, aşırı hava olayları gibi)

İklim değişikliği ile ilgili sektörlerde çalışan uzmanlar, olayların senaryolaştırılması ve mevcut/gelecek yönetim sisteminin kurulması sayesinde krize dönüşmeyeceğini bilmekte

Neden bunları konuşuyoruz?

Tehlikeyi, etkiyi, etkilenebilirliği ve riski azaltmak yetmez

Değişime uyum sağlamak ve direnç kazanmak şart

Gelişme

SAĞLIKTA İKİZ EYLEM: AZALTIM VE UYUM

Sağlık hizmetleri modellerinin iklim değişikliğine olumsuz etkileri

Sağlık tesisleri emisyonları

Atıklar, bertaraf

Enerji tüketimi

Su kullanımı

Sağlık teknolojisi, üretimi, lojistiği ve iklime olumsuz etkileri

Azaltım

Sağlık

Kimseyi geride bırakma

Herkese sağlık

Tek sağlık

Her politikada sağlık

Halk sağlığı bakış açısı

Halk sağlığı savunuculuğu ve liderliği

Kanıtla dayalı konuşma ve karar verme

Topluma, ekonomiye, ruha yük olmayacak politikalar

Öncelikle Var olan sistem, mevzuat, program vb. ile entegrasyon

Yenilik hayalleri için bütçe, insan gücü, zaman, kararlılık

Halk sağlığı erken uyarı sistemleri-bugün

Uyum

Senaryolaştırma ve mevcut/gelecek yönetim sistemi için:
VERİ-ANALİZ-İZLEME-DEĞERLENDİRME

Sağlığın İklim Belirleyicileri

Sağlığın sosyal belirleyicileri

Bireysel sağlık düzeyi

Toplumsal sağlık düzeyi

+

Ulusal, Yerel İklim Duyarlı Hastalıklar Listesi

Karıştırıcı faktörler (Hava kirliliği, bulaşıcı olmayan hastalıklar, alışkanlıklar, bağımlılık gibi)

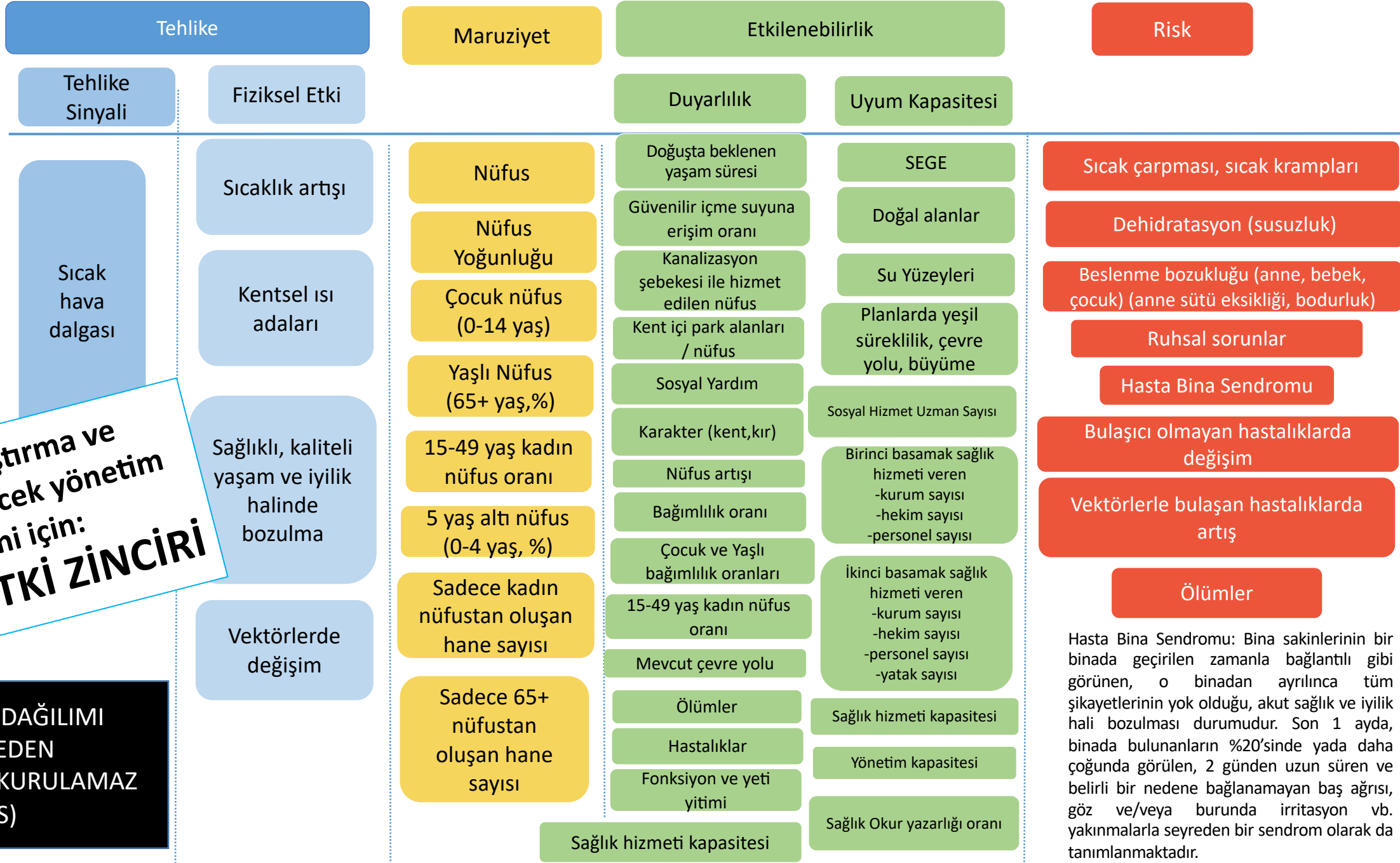
İklim tehlikeleri

Etkilenebilirlik

Duyarlılık

Uyum Kapasitesi

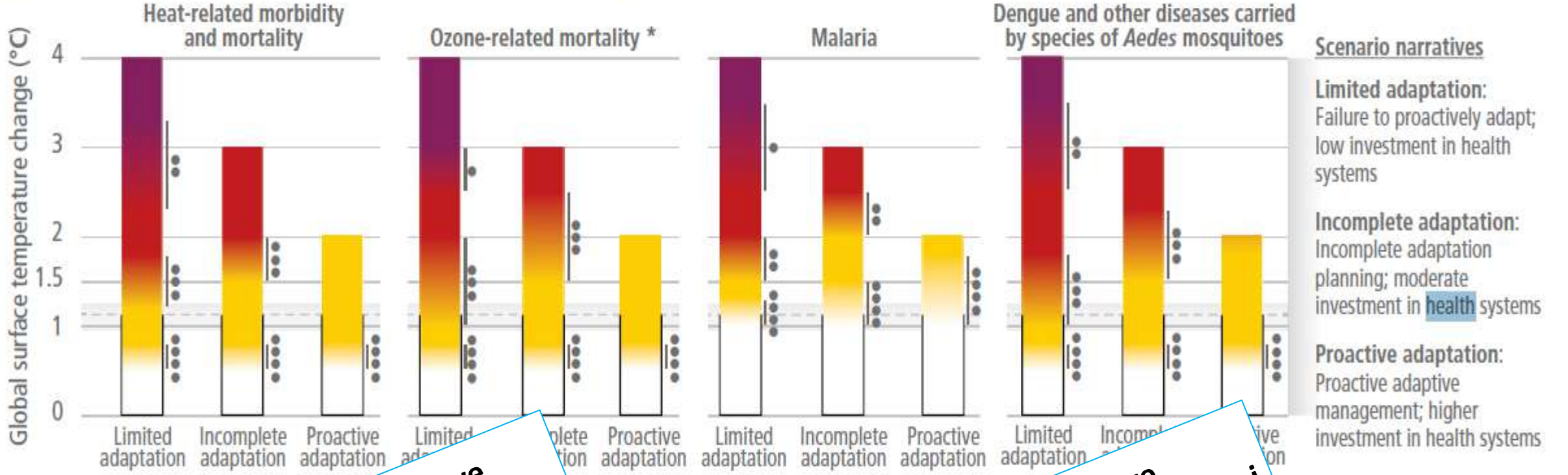
Maruziyet

Senaryolaştırma ve mevcut/gelecek yönetim sistemi için:
SAĞLIK ETKİ ZİNCİRİ

MEKANSAL DAĞILIMI GÖRMEDEN GERÇEK İLİŞKİ KURULAMAZ (CBS)

(e) Climate sensitive health outcomes under three adaptation scenarios

* Mortality projections include direct and indirect effects of temperature change and include efforts to improve air quality that reduce mortality

Senaryolaştırma ve
mevcut/gelecek yönetim
sistemi için:
**İKLİME DUYARLI
HASTALIK LİSTESİ**

Senaryolaştırma ve
mevcut/gelecek yönetim sistemi
için:
**DİRENÇLİ SAĞLIK
HİZMETLERİ YATIRIMI**

Schramm, P.J., Ahmed, M., Siegel, H. *et al.* Climate Change and Health: Local Solutions to Local Challenges. *Curr Envir Health Rpt* 7, 363–370 (2020). <https://doi.org/10.1007/s40572-020-00294-1>

Fig. 1

From: [Climate Change and Health: Local Solutions to Local Challenges](#)

The five-step BRACE framework

CDC, iklim değişikliğine uyum sağlama konusunda yerel çalışmalarını desteklemek için

İklim Etkilerine Karşı Dayanıklılık/Dirençlilik Oluşturma (BRACE) çerçevesini geliştirdi ve başlattı

CDC iklim ve sağlık çalışmaları:2006

CDC iklim ve sağlık programı: 2009

Türkiye iklim ve sağlık strateji çalışmaları:2010

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN SAĞLIK ÜZERİNE OLUMSUZ ETKİLERİNİN AZALTILMASI ULUSAL PROGRAMI VE EYLEM PLANI

Ankara, 2015

- A- Aşırı hava olaylarının (aşırı yağış, aşırı sıcak ve soğuk havalar, hava kirliliği) ve bunun sonucu ortaya çıkan doğal afetlerin (sel, yangın vb.) insan sağlığına olan etkisinin azaltılması
- B- İklim değişikliği sonucu ülkemizde görülen ve/veya artan hastalıkların takibi için kurumsal altyapının güçlendirilmesi kurum içi ve kurumlararası iş birliğinin artırılması
- C- Su ve gıda güvenliğinin sağlanması, su ve gıda kaynaklı hastalıklarla mücadele
- D- Hassas grupların iklim değişikliğinin olumsuzluklarından etkilenmemesi için gerekli çalışmaların yapılması
- E- Sağlık kuruluşlarının iklim değişikliğine olan olumsuz katkılarının azaltılması
- F- İklim değişikliğinin sağlık üzerine olumsuz etkilerinden daha etkin korunma için halkın bilinçlendirilmesi
- G- İzleme ve değerlendirme çalışmalarının yürütülmesi

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Çevre Sağlığı Dairesi Başkanlığı

[ANASAYFA](#)

[BAŞKANLIĞIMIZ](#)

[BİRİMLER](#)

[HABERLER](#)

[İLETİŞİM](#)

İklim Değişikliğinin Sağlık Üzerine Olumsuz Etkilerinin Azaltılması Ulusal Programı ve Eylem Planı Revizyonu Çalıştayı y...

Neden bunları konuşuyoruz?

İklim değişikliği ile sağlıklı ve güvenli
yaşam,
tek sağlık yaklaşımı ile sağlanabilir

Sonuç

UN CLIMATE
CHANGE
CONFERENCE
UK 2021

IN PARTNERSHIP WITH ITALY

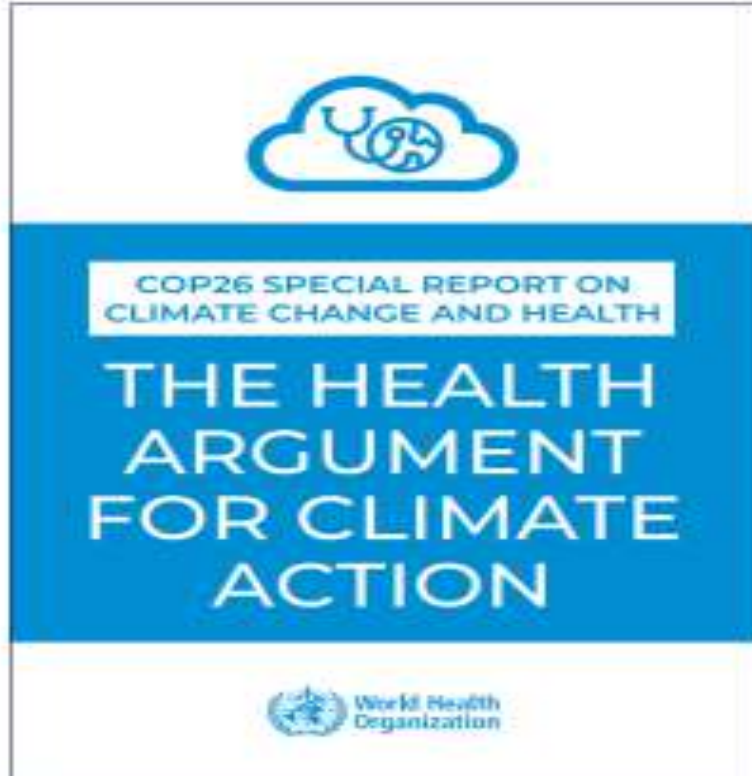
CLIMATE CHANGE CROSS-CUTTING ISSUES

Date: Nov 3, 2021 Time: 18:30 – 19:30 Location: Pavilion of TURKEY

Prof. Dr. Emine Didem Evcı Kiraz, Aydın Adnan Menderes University

A public health approach that changes faster than the pace of climate change

DSÖ 31 Ekim-12 Kasım 2021, Glaskow
Dünya İklim Zirvesi (COP26)

İklim Değişikliği ve Sağlık Özel Raporu

“İklim Eyleminin 10 Sağlık Dayanağı”

- 1- Sağlıklı bir iyileşme için taahhütte bulunun
- 2-Sağlık pazarlık konusu değildir
- 3- İklim eyleminin sağlığa olan katkılarından yararlanın
- 4-İklim risklerine karşı sağlığın direncini arttırın
- 5- İklimi ve sağlığı koruyan ve iyileştiren enerji sistemleri oluşturun
- 6-Kentleri, ulaşımı ve hareketliliği yeniden şekillendirin
- 7-Sağlığımızın temeli olarak, doğayı koruyun ve eski haline getirin
- 8-Sağlıklı, sürdürülebilir ve dirençli gıda sistemlerini teşvik edin
- 9-Hayat kurtarmak için daha sağlıklı, daha adil ve daha yeşil bir geleceği finanse edin
- 10-Sağlık camiasını dinleyin ve acil iklim eylemi talimatı verin

#HealthyClimate Prescription

An urgent call for climate action from the health community

#ClimatePrescription

The 2021 United Nations climate negotiations in Glasgow (COP26) were a critical moment and opportunity to put the world on a path that protects people from catastrophic climate change.

Over 600 organizations representing over 46 million health workers, together with over 3,400 individuals from 102 different countries, signed the open letter to

SAĞLIKLI İKLİM REÇETESİ

İklim değişikliğini tartışan tarafların biraraya geldiği 26. toplantılarında (COP26)

46 milyondan fazla sağlık alışanını temsil eden 600'den fazla kuruluş, 102 farklı ülkeden 3.400'den fazla kişiyle birlikte

ulusal liderlere ve ülke delegasyonlarına açık bir mektup yayınladılar ve imzaladılar

Mektup, küresel ısınmayı 1,5°C ile sınırlandırarak iklim krizini ele almak için gerçek eylem çağrısında bulunmaktaydı ve insan sağlığını ve eşiqliği tüm iklim değişikliği azaltma ve uyum eylemlerinin merkezine koymanın önemini vurgulamaktaydı Reçeteyi zenginleştirmek üzere başta DSÖ olmak üzere çok sayıda insiyatif harekete geçmiştir

İklim Klinikleri: Yeşil Yeni Mutabakat için Sağlıklı İklim Reçetesi

Sağlığı geliştiren eylemlere odaklanmayı savunanların bir araya gelmesi ve ekonomi yeşili anlaşmaların sağlığı geliştirici yeşil anlaşmalara dönüşmesini sağlayacak adımların atılması açısından “Sağlıklı İklim Reçetesi” geleceği şekillendirecek bir yaklaşımdır

Ve TEK SAĞLIK penceresinden bakmak işlerimizi kolaylaştıracaktır

«Tek Sağlık yeni bir kavram değildir; çatı kavramdır. DSÖ, “Herkes için Sağlık”, “Her Politikada Sağlık” ve “Tek Sağlık” kavramlarını uzun süredir yerleştirmeye çalışmaktadır. Klasik yaklaşım, hayvan, bitki ve insan sağlığının ve bu sağlığı tehdit edenlerin birlikte ele alınmasına dayanmaktadır. Yeni gündem ise; “Tek Gezegen, Tek İnsan, Tek Sağlık”tır. Bu çağrı, yerel yönetimlere yöneliktir. Şehirlerin sağlığını geliştirmek için harcanan gücün tek çatı altında toplanması amaçlanmaktadır. Özellikle de finans destek mekanizmalarının tek bir yönde harekete geçirilmesi amaçlanmaktadır. Bir başka nedeni de; sektörlerin ve disiplinlerin sağlık bakış açısından uzaklaşarak, sağlığı bir pazarlık unsuru olarak kullanarak, kendi camialarının gelişimini öncelemeleri olabilir. COVID-19 pandemisi ve iklim değişikliğinin hızla gündeme oturan etkileri sayesinde sektörlerin hepsi dirençsiz kalmış, riskli noktalar haline gelmişlerdir. Artık, sağlığa tek bir pencereden bakma zamanıdır.

İklim değişikliği ekoloji, biyoçeşitlilik, çevre, birey ve toplum sağlığını olumsuz yönde etkilemektedir. Temel bileşenler olan hava, su, toprak, canlı ve cansız tüm sistemlerin sağlığı tehdit altındadır. Sağlık etki zincirinde etkinin büyüklüğü, sıklığı ve değişimi; etki altında kalan nüfusun yapısı ile değişen ölçüde; nüfusun hassasiyetleri ve değişime karşı yanıt kapasitesi ile kıyaslanarak; gerçek sağlık riskini belirlemektedir. **Gerçek riski ortaya koyabilmek için tek bir sağlık diline ve tek sağlık okuryazarlığına ihtiyaç duyulmaktadır.»**

05326110871
devci@yahoo.com

Health Sector Expert
of Climate Adaptation
UNDP-Turkey

1. Education:	Degree(s) or Diploma(s) obtained:
Institution [Date from - Date to] Hacettepe University, Institute of Health Sciences [09/1999 – 06/2003]	PhD in Public Health
Gazi University, Institute of Health Sciences [09/1995 – 06/1997]	Master Degree in Public Health
Ege University, Faculty of Medicine [09/1983 – 06/1989]	Medical Doctor

WHO National Healthy Cities Network Coordinator (2000-2004)
Aydın Healthy City Coordinator (2004-2014)
Adviser of Turkish Healthy Cities Association (2016-continues)
WHO European Healthy Cities Network Scientific Committee Member (2021-continues)

